

Justitsministeriet

Dato: 26. oktober 2009

Dok.: LVM40602

Sagnr.: 2009-792-1051

Udkast til talepapir

Til brug for besvarelsen den 29. oktober 2009 af sam- rådsspørgsmål B og C fra Folketingets Retsudvalg (åbent samråd).

Samrådsspørgsmål B:

”Ministrene bedes redegøre for, om det er ansvarligt at skære 20 mio. kr. i statsforvaltningernes budgetter for 2010 under hensyn til statsforvaltningernes opgavevaretagelse vedrørende forældremyndigheds- og samværssager samt i betragtning af, at den samlede sagsmængde i de fem forvaltninger er vokset fra 200.000 sager i 2007 til 250.000 i 2008 og steget med yderligere 15 pct. i første halvår af 2009.”

Samrådsspørgsmål C:

”Ministrene bedes redegøre for, om de varslede besparelser på i alt ca. 20 mio. kr. i statsforvaltningernes budgetter for 2010 og den heraf afledte reduktion i årsværkene betyder, at statsforvaltningerne må skære ned på tværfagligheden i forældremyndighedssager og de samværssager, som ikke indgår i det selvstændigt satspuljefinansierede projekt.”

1. Udvalget har bedt mig redegøre nærmere for statsforvaltningernes varetagelse af forældremyndigheds- og samværssager i lyset af den samlede sagsmængde i statsforvaltningerne på det familieretlige område og under hensyn til statsforvaltningernes budgetter for 2010. Jeg vil ligesom indenrigs- og socialministeren tillade mig at besvare de to spørgsmål samlet.

Indenrigs- og socialministeren har jo netop redegjort for spørgsmålet om statsforvaltningernes økonomi, og i forlængelse heraf vil jeg gerne starte med at slå fast, at jeg – ligesom indenrigs- og socialministeren – har stor tiltro til, at statsforvaltningerne også fremover vil være i stand til på forsvarlig vis at tilbyde rådgivning og vejledning i forældremyndigheds- og samværssager.

Samtidig vil jeg også gerne understrege, at statsforvaltningerne udfører en meget vigtig opgave på blandt andet det

familieretlige område, og at denne opgavevaretagelse er højt prioriteret af regeringen.

2. De seneste reformer på det familieretlige område – det vil sige den familieretlige strukturreform og gennemførelsen af forældreansvarsloven – indebærer, at forældre og børn i højere grad kan få hjælp fra statsforvaltningernes medarbejdere gennem tværfaglig sagsbehandling, rådgivning og mægling til at løse de problemer, der opstår i forbindelse med en samlivsophævelse eller på et senere tidspunkt.

Som indenrigs- og socialministeren var inde på, har reformerne imidlertid også ført til et stigende sagspres. Dette gælder ikke blot sager på forældreansvarslovens område. Også på bidragsområdet har sagstilgangen været stigende.

Vi må erkende, at sagstilgangen har været større end forventet – også selv om det tages i betragtning, at reformer erfaringsmæssigt vil kunne betyde, at der også for tilgræn-

sende sagstyper på det familieretlige område kan ske en stigning i sagsantallet. Med andre ord er der kommet flere sager på f.eks. bidragsområdet, selv om dette område ikke var omfattet af reformerne.

3. Som minister med ansvar for det familieretlige område er jeg i sagens natur meget optaget af, at den faglige kvalitet og udvikling i statsforvaltningerne fortsat sikres – ikke mindst i statsforvaltningernes nuværende situation.

I den forbindelse har vi også fokus på at bistå med effektivisering og afbureaukratisering af statsforvaltningernes arbejde, hvor dette er muligt.

Som et eksempel kan jeg nævne, at vi i sidste folketings-samling vedtog et lovforslag om modernisering og effektivisering af sagsbehandlingen i bidragsager ved statsforvaltningerne. Loven giver blandt andet statsforvaltningerne mulighed for at få terminaladgang til nødvendige oplysninger om parternes økonomi hos SKAT og mulighed

for, at en parts manglende medvirken til oplysning af en bidragssag kan medføre, at der træffes afgørelse på det foreliggende grundlag. Det er vigtige initiativer, som gerne skulle give sig udslag i en nedbringelse af sagsbehandlingstiden.

4. Lad mig også nævne, at der i perioden fra 2006 til 2009 med midler fra satspuljeaftalen for 2006 gennemføres en forsøgsordning med afholdelse af tværfaglige møder i de mest komplekse samværssager i statsforvaltningerne.

Tværfaglige møder er møder med deltagelse af forældre, en juridisk sagsbehandler og en børnesagkyndig.

Målgruppen for ordningen er familier, hvor børnene skønnes særligt udsatte – det vil sige familier, hvor forældrene har et konfliktniveau, der er så højt, at det risikerer at gå ud over børnene.

Ved ordningen med tværfaglige møder hjælpes forældre med et højt konfliktniveau til i højere grad at tage ansvar for deres børn, ligesom børnenes perspektiv får en mere central placering.

Midtvejsevalueringen af forsøgsordningen peger i retning af, at der med de tværfaglige møder er skabt en mødeform, som kan være med til at løse samværssager, hvor der er et højt konfliktniveau mellem forældrene, og at langt flere forældre end tidligere bliver i stand til at indgå en aftale om samvær. De foreløbige resultater peger også på, at forligsprocenten generelt er steget i alle de tunge samværssager, herunder også i de sager, der ikke er omfattet af satspuljeprojektet.

Det er på den baggrund meget glædeligt, at der under de netop afsluttede forhandlinger om satspuljemidlerne er afsat midler til, at forsøgsprojektet med tværfaglige møder i højkonfliktsager kan fortsætte de næste to år frem mod den samlede evaluering af forældreansvarsloven i 2011.

5. Det er også vigtigt for mig at understrege, at der med vedtagelsen af forældreansvarsloven i 2007 blev sat øget fokus på forligsbestræbelser i forældremyndigheds- og samværssager.

Uafhængigt af forsøgsprojektet med de tværfaglige møder i samværssager med et højt konfliktniveau skal statsforvaltningerne således blandt andet tilbyde forældre et vejledningsmøde, hvis de er uenige om forældremyndighed eller samvær. I statsforvaltningen vil man dermed ved en sags opstart blive mødt med et tilbud om et vejledningsmøde. Dette møde vil i tilfælde, hvor der er behov for børnesagkyndig bistand, kunne være et tværfagligt møde.

Et væsentligt element i et sådant møde er at få forældrene til at indse, at det er barnets perspektiv, der er afgørende for vurderingen af spørgsmålene om forældremyndighed og samvær. Statsforvaltningen skal også gøre forældrene klart, at det er begge forældres ansvar, at samvær mellem

barnet og samværsforælderen gennemføres, og at aftaler om samvær indgås under hensyntagen til, hvad der er bedst for barnet.

I de tilfælde, hvor forældrene ikke opnår enighed under vejledningsmødet, bliver de informeret om statsforvaltningernes øvrige konfliktløsningstilbud.

I statsforvaltningerne tilbydes således også børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling, som har til formål at hjælpe forældrene til selv at finde løsninger på deres problemer.

6. Samlet set er det min opfattelse, at forligsbestræbelserne i statsforvaltningerne på baggrund af reformerne på det familieretlige område i langt videre omfang end tidligere er med til at hjælpe forældrene til selv at finde en løsning på deres problemer om f.eks. samvær.

Og lad mig i den forbindelse tilføje, at statsforvaltningerne allerede i de første år efter reformerne har opnået meget flotte resultater med forligsindsatsen. Som det var intentionen, er det et mindretal af sagerne på det familieretlige område, der indbringes for domstolene. Omkring 2/3 af sagerne om forældremyndighed og bopæl finder således deres endelige løsning uden at blive indbragt for retten. Det synes jeg, at der samlet set er grund til at være tilfreds med.

Forsøgsordningen med gennemførelse af tværfaglige møder i højkonfliktsager kan betragtes som et yderligere tiltag i de forligsbestræbelser, der generelt foretages i statsforvaltningerne, og det er derfor, som jeg var inde på, meget positivt, at der ved de netop afsluttede forhandlinger om satspuljemidlerne er indgået aftale om at afsætte penge til at fortsætte denne forsøgsordning.

Lad mig runde af med at gentage, at jeg har stor tillid til, at statsforvaltningerne også fremover på forsvarlig vis vil

kunne tilbyde rådgivning og vejledning i forældremyndigheds- og samværssager.